

**Sivistysvaliokunnan mietintö n:o 26 hallituksen
esityksen johdosta laiksi kansanopistojen valtionavusta annetun
lain muuttamisesta**

Eduskunta on päätöspöytäkirjan ottein 30 päivältä lokakuuta 1990 lähettänyt sivistysvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi otsikossa mainitun hallituksen esityksen n:o 228.

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina vs. nuorempi hallitussihteeri Auni-Marja Vilavaara opetusministeriöstä, toimistopäällikkö Pentti Yrjölä kouluhallituksesta, pääsihteeri Heikki Sederlöf Suomen Kansanopistoyhdistyksestä, puheenjohtaja, rehtori Esa Lipasti Kansanopistojen Rehtorit ry:stä, puheenjohtaja, apulaisrehtori Matts Granö Aikuisoppilaitosten toimihenkilöliitto ry:stä, rehtori Pertti Pitkänen Voionmaan opistosta, rehtori Juhani Harju Raudaskylän kristillisestä opistosta, rehtori Väinö A. Hyvönen Hankoniemen kristillisestä opistosta ja rehtori Anni-Siiri Länsman Inarin opistosta.

Hallituksen esitys. Esityksessä ehdotetaan kansanopistojen valtionavusta annetun lain muuttamista. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka nojalla työnantajan henkilöstölleen tilaaman aikuiskoulutuksen kustannuksia ei pidetä kansanopiston valtionapuun oikeuttavina kustannuksina. Kansanopisto voi periä koulutuksesta maksun. Edelleen lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös valtion korvausvelvollisuudesta väestökirjalain mukaista kotipaikkaa vailla olevan peruskoulu-, lukio- tai ammatilliseen peruskoulutukseen osallistuvan opiskelijan osalta. Opetuksen järjestämiseen liittyen ehdotetaan kurssien vähimmäiskesto muutettavaksi kolmesta päivästä 15 tuntiin ja lisättäväksi säännös koulutuksen järjestämisestä etäopetuksena. Kansanopiston oman henkilöstön koulutus- ja matkakustannuksia koskevia säännöksiä ehdotetaan tarkistettaviksi. Toimivaltaa ehdotetaan siirrettäväksi valtioneuvoston yleisistunnolta opetusministeriölle ja opetusministeriöltä kouluhallitukselle. Eräitä valtionapusäännöksiä ehdotetaan selkeytettäväksi.

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi myös opiskelijoiden ottamista ja kurinpitoa koskevat säännökset sekä valtuutussäännökset.

Laki on tarkoitus saattaa voimaan 1 päivänä tammikuuta 1991.

Valiokunnan kannanotot. Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Näin ollen valiokunta puoltaa hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä.

Valiokunta pitää tärkeänä seurata, tukeeko lain 4 §:n kurssin vähimmäispituutta koskeva muutos riittävästi opiskelun tarkoituksenmukaista järjestämistä.

Valiokunta edellyttää hallituksen huolehtivan siitä, että kansanopistojen talouden kannalta tärkeiden valtionapujen maksatusta nopeutetaan erityisesti valtionapujen lopputilitysten osalta. Valiokunta katsoo myös, että mahdollisuuksien mukaan tulee valtionapujen enakoita korottaa.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan 11 §:stä poistettavaksi kohtaa, jonka mukaan kansanopisto voi saada rakentamista ja perusparannuksia varten otettuihin lainoihin valtionapua. Valiokunta ei pidä tätä muutosta tarkoituksenmukaisena ja ehdottaa siten säännöksen pysyttämistä tältä osin nykyisellään.

Hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen voimaantuloajankohdaksi on ehdotettu 1.1.1991. Ottaen huomioon hallituksen esityksen eduskuntakäsittelyn ajankohdan valiokunta ehdottaa lakiehdotuksen voimaantulosäännöksen päivää ja kuukautta koskevan kohdan jättämistä auki. Valiokunta kuitenkin pitää tärkeänä, että lakiehdotus viivytyksettä sen hyväksymisen ja vahvistamisen jälkeen saatetaisiin voimaan.

Edellä esitetyn perusteella sivistysvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

Laki

kansanopistojen valtionavusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kansanopistojen valtionavusta 13 päivänä heinäkuuta 1984 annetun lain (542/84) 1 a §:n 2 momentti, 2 §:n 3 kohta, 2 a §, 4 §:n 5 kohta, 5 §:n 1 ja 2 momentti, 10 §:n 2 momentti, 11 ja 14 §, 16 §:n 2 momentti ja 17 §,

sellaisina kuin niistä ovat 1 a §:n 2 momentti, 2 a §, 5 §:n 1 ja 2 momentti sekä 14 § 29 päivänä tammikuuta 1988 annetussa laissa (95/88), sekä

lisätään lakiin uusi 2 c §, 4 §:ään uusi 2 ja 3 momentti, lakiin uusi 4 a §, 5 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna mainitulla 29 päivänä tammikuuta 1988 annetulla lailla uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, 10 §:ään uusi 3 momentti, lakiin uusi 14 d ja 15 a § sekä 16 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, seuraavasti:

1 a, 2, 2 a, 2 c, 4, 4 a, 5 ja 10 §
(Kuten hallituksen esityksessä)

hankkimista tai laajentamista saatu kouluhallituksen lupa.

11 §

Kansanopistolle voidaan myöntää omien huonetilojen hankkimiseen, laajentamiseen ja perusparannuksiin *sekä niitä varten otettujen lainojen maksamiseen* valtionapua valtion tulo- ja menoarviossa tarkoitukseen osoitetusta määrärahasta. Valtionavun saamisen ehtona on, että kansanopiston omien tilojen hankkimiselle ja niiden laajentamiselle on ennen

14, 14 d, 15 a, 16 ja 17 §
(Kuten hallituksen esityksessä)

Voimaantulosäännös

Tämä laki tulee voimaan (*poist.*) päivänä (*poist.*)kuuta 1991.

(2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Helsingissä 13 päivänä joulukuuta 1990

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Pystynen, varapuheenjohtaja Astala, jäsenet Almgren, von Bell, Gustafsson, Haavisto, Hacklin

(osittain), Holvitie, Jääskeläinen, Pohjanoksa (osittain), Renko, Ryynänen, Sillanpää, Tykkyläinen ja Uosukainen sekä varajäsen Jokinen.
